

A műkő oszlopokat is le kellett bontani és újraépíteni.

Bontják a Neumann-villát!

A Filó műhelyben újjászületnek a műkő díszek

A VILLA TÖRTÉNETE A HÁBORÚ UTÁN

A háború a villát megkímélte, de történetéről csak pletykák terjednek. A nyaralót – talán még a negyvenes évek végén – államosították, állítólag a Honvédelmi Minisztérium (de az is lehet, hogy az ÁVO) kezelésébe került. Építettek a kert nyugati részén egy meglehetősen ízléstelen épületet, és ebben, valamint a villában helyezték el a honvédségi (vagy ÁVO-s) kémelhárító központot. A tetőre egy óriási antennát szereltek.

Amikor Miklós – 1983-ban – először tért vissza Magyarországra és azt a bizonyos első hazai Neumann-filmet készítették, akkor a villa még nagyjából az eredeti állapotában állt. Persze a csúf épület is, de akkor már békésebb célokat szolgált: gyermekotthonként működött.

Közben valamikor a villára ráépítettek egy emeletet, vagy inkább beépítették a padlást, de az eredeti villaépület kívülről nem változott. Benne volt a lépcsőház megvilágítására a Neumann család címerét ábrázoló híres, Róth Miksa készítette üvegablak is, amelyet Neumann Miklós még le is fényképezett.

Az első magánosításra a 90-es évek elején került sor. Ekkor az épületet majdnem minden díszétől megfosztották. Levették a Neumann-gyerekek totemállatainak figuráját a földszinti ablakok keretéről, és eltűnt a Róth Miksa-ablak is.

Ezután a villát ismét államosították, az Informatikai és Hírközlési Minisztérium (IHM) tulajdonába került. Több javaslatot is adtam a hasznosítására (állandó Neumann-kiállítás és dokumentumtár, Neumann Múzeum, számítástechnikai kutató- és oktatóközpont diákoknak); sajnos egyiket sem sikerült megvalósítani, egészen addig, amíg a kincstár az épület tulajdonjogát vissza nem vette és a villát ismét privatizálta.

Az új tulajdonos, az Interimport II Kft úgy látszik, jó gazdája az épületnek. A villát teljes egészében restaurálták. Miután meglehetősen rozoga állapotban volt, a falak egy részét az alapokig vissza kellett bontani. A sérült műkő díszeket részben ki kellett javítani, illetve részben vagy teljesen, korbá formában újra kellett gyártani.

A Neumann-villa, mint a mesebeli fénixmadár 2011-ben újjáéledt hamvaiból.

Kovács Győző

THE HISTORY OF THE VILLA AFTER THE WAR

The villa was spared by the war, but only gossip exists about its history. The holiday house – perhaps even in the late 1940s – was nationalised; allegedly the Ministry of National Defence (but it is also possible that the State Protection Authority – ÁVO) took it over. In the northern part of the garden, an incredibly tasteless building was built, and here as well as in the villa, the military or (ÁVO) counterintelligence centre was installed. On the roof was placed a huge antenna.

When Miklós first returned to Hungary in 1983, and when the first Hungarian Neumann film was made, the villa was still standing, roughly in its original condition. Of course, the ugly building remained standing too, although it was serving more peaceful purposes at that time, as a shelter home for children.

In the meantime, another level had been added to the villa; or rather, the attic was built in, although the original villa building did not change from the outside. Inside there remained the famous stained glassed window featuring Neumann family coat of arms made by Miksa Róth for illuminating the staircase, of which Miklós Neumann still took photographs.

The first privatisation occurred in the beginning of the 1990s, when the building was divested of almost all of its ornaments. The figures of the children's totem animals were removed from the downstairs window frames, and the Miksa Róth window also disappeared.

After this, the villa was nationalised once again, and became the property of the Ministry of Informatics and Communication (IHM). I made several propositions to the Minister for its utilization (a permanent Neumann exhibition and document library, Neumann Museum, computer research and education centre for students); unfortunately none of them succeeded in being realised before the Treasury took back ownership and privatised the villa once again.

The building's new owner (Interimport II Kft.) seems to be a good owner. The villa has been restored in its entirety. Since the building was in a considerably shabby condition before the purchase, parts of the walls had to be torn down to the basics. The damaged artificial stone ornaments had to be partially fixed, or either partially or completely reproduced in their original form.

Like the mythical phoenix, the Neumann villa arose, in 2011, from its ashes.

Győző Kovács

Még áll a háború után épült épület is, ahol a kémelhárítás működött

The design of the reconstruction. Prospektus